

فرج لطف الهی

عضو هیئت عامل سازمان حسابرسی

تغییر

استانداردهای حسابرسی،
آغاز راه برای آگاهی
هرچه بیشتر استفاده کنندگان

حسابرس

هم صحبت می شویم با آقای لطف الهی که از رده های حسابرس تا عضو هیئت عاملی سازمان حسابرسی، تجربه های ارزشمندی را در حرفه حسابرسی کسب کرده اند. به پشتوانه همین تجربه، از ایشان دعوت به عمل آوردیم تا یکی از موضوعهای پردغدغه در حرفه، یعنی مفهوم "فاصله انتظارهای جامعه از حسابرسان" را به گفتگو بنشینیم. ابتدا از ایشان می پرسیم چه شد که فاصله انتظار به وجود آمد؟

لطف الهی

یکی از ابزارهای مهم کسب اطلاعات برای گروه های مختلف برای اخذ تصمیم های اقتصادی، صورتهای مالی است. اطلاعات منعکس در صورتهای مالی، وقتی برای استفاده کنندگان مفید و کارا است که ویژگیهای کیفی لازم را دارا باشد. اگر صورتهای مالی توسط شخصی مستقل و ذیصلاح مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد، قابلیت اعتماد به آن افزایش چشمگیری پیدا می کند. در حال حاضر، این وظیفه خطیر برعهده حسابرسان مستقل است. حسابرسی صورتهای مالی، اعتبار اطلاعات ارایه شده توسط مدیریت را تا حد زیادی تضمین می کند. به طوری که طبق

لطف الهی

تفاوت بین آنچه حسابرسان براساس استانداردهای حسابرسی انجام و گزارش می نمایند و آنچه استفاده کنندگان از حسابرسان انتظار دارند که انجام دهند، فاصله انتظارها از حسابرسی نامیده می شود. فاصله انتظارها از حسابرسی از دیرباز یکی از مباحث مطرح در حوزه فعالیت حسابرسان و نشانگر آن است که میان آنچه که استفاده کنندگان صورتهای مالی از حرفه حسابرسی انتظار دارند با آنچه که حسابرسان به عنوان نقش خود در فرایند اطمینان بخشی تعریف کرده اند، فاصله وجود دارد.

به نظر می رسد اگر

تمام مسئولیتهای حسابرسان

در سایت رسمی آنان منعکس و

در دسترس عموم

قرار گیرد و در قراردادهای حسابرسی

آدرس سایت موردنظر درج گردد،

آثار مثبتی در بر خواهد داشت

سپاس

با در نظر گرفتن این تعریف، فاصله انتظار از چه زمانی به وجود می آید؟

لطف الهی

برخی از صاحب نظران معتقدند که فاصله انتظارها زمانی بوجود می آید که دیدگاه حسابرسان و استفاده کنندگان از خدمات حسابرسی در خصوص وظایف و مسئولیتهای حسابرسان و آثار و پیامدهای گزارشهای حسابرسی متفاوت است. به عبارتی بین آنچه که عموم از عملکرد حسابرسی انتظار دارند و آنچه آنها در حقیقت به دست می آورند، فاصله وجود دارد.

استانداردهای حسابرسی، هدف حسابرسی صورتهای مالی این است که حسابرس بتواند درباره این که صورتهای مالی از تمام جنبه های با اهمیت، طبق استانداردهای حسابداری تهیه شده است یا خیر، اظهار نظر نماید.

از طرف دیگر، پیشرفتهای روزافزون تجارت و ساختار پیچیده آن، تنوع فعالیتهای اقتصادی، تولیدی، بازرگانی و مالی و نیازهای استفاده کنندگان (شامل سرمایه گذاران و تسهیلات دهندگان بالفعل و بالقوه) به اطلاعات شفاف و باکیفیت برای تصمیم گیریهای اقتصادی و وجود استانداردهای حسابداری پیچیده و تغییرهای سریع آنها ایجاب می کند که حسابرسان در خصوص اطلاعات مالی ارائه شده توسط بنگاه های اقتصادی، اطلاعات اطمینان بخشی ارائه کنند.

جدایی مالکیت از مدیریت و تشکیل سرمایه های هنگفت از تجمیع سرمایه های اندک، در خصوص نحوه استفاده صحیح، موثر و کارآمد از این منابع، برای حداکثر کردن ثروت و منافع صاحبان آن سرمایه ها با مدیریت شرکت تضاد منافع ایجاد نموده است. عوامل فوق، ضرورت حسابرسی مستقل و ارائه اطلاعات باکیفیت را افزایش داده است. اجرای وظیفه اعتباردهی به اطلاعات مالی توسط حسابرسان، موقعیت منحصر به فردی در جامعه برای آنان ایجاد نموده لیکن دیدگاه آنان و استفاده کنندگان در خصوص نقش حسابرسان در عرصه فعالیتهای اقتصادی و تجاری یکسان نیست. برای حذف و یا کم نمودن این تضاد منافع و اعتباردهی به صورتهای مالی، نقش حسابرسان مستقل بسیار پررنگ شده است.

علیرغم نقش موثر و غیر قابل انکار حسابرسان مستقل در اعتبار بخشی به صورتهای مالی و تغییرهای ایجاد شده در نقش حسابرسان در طول زمان، آنها موظف اند همواره خدماتی را ارائه نمایند که پاسخگوی نیازهای مختلف استفاده کنندگان متعدد از صورتهای مالی باشد. اما از دیرباز نگرانیهایی در مورد وجود فاصله انتظارها از خدمات حسابرسی وجود داشته که یکی از عوامل ایجاد فاصله انتظاری، تغییرات مذکور بوده است.

سپاس

با این مقدمه جامع، چه تعریفی می توان از فاصله انتظارها داشت؟

تفاوت برداشت، عدم آگاهی و یا آگاهی پایین استفاده‌کنندگان صورتهای مالی از استانداردهای حسابرسی است.

حسابرسان

فاصله انتظار از سازمان حسابرسی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

لطف‌الهی

در حوزه عملکردی سازمان حسابرسی نیز بین انتظارها از حسابرسی با وظایف سازمان طبق استانداردهای حسابرسی و دستورالعملهای مصوب سازمان، فاصله معنی‌داری وجود دارد. در خصوص وظایف سازمان و قوانین مشمول رسیدگی حسابرسان، حدود مشخصی وجود ندارد. بسیاری از مکاتبات و درخواستهای نهادهای ناظر و دولت و مجلس و ... ارتباطی به وظایف حسابرس و بازرس قانونی ندارند. وجود قوانین زیاد، درخواستهای مذکور و انتظارات آنها از حسابرسان برای کنترل در سطح شرکتها، یکی از عوامل افزایش فاصله انتظارها می‌باشد.

حسابرسان

لطفاً یک جمع‌بندی از مباحث را تا این جا بفرمایید.

لطف‌الهی

نبود شناخت کافی از استانداردهای حسابرسی، محدودیتهای ذاتی حسابرسی و محدودیتهای محیطی از جمله دسترسی نداشتن به پایگاه‌های اطلاعاتی هویتی، استنادی و شفافیت پایین در بستر اقتصاد از یک سو و وضع قوانین متعدد و متنوع از سوی قانون‌گذاران و ناظرین برای بررسی بخشنامه‌ها و قوانینی که به‌ضرورت با گزارشگری مالی ارتباط مستقیم ندارند، باعث کاهش کیفیت خدمات حسابرسان و افزایش ریسک دعوای حقوقی علیه حسابرسان و ایجاد فاصله انتظار می‌شود.

با توجه به مطالب فوق می‌توان به‌طور خلاصه فاصله انتظار را ناشی از عواملی از جمله عملکرد نامناسب حسابرسان، استانداردهای نامناسب حسابرسی و انتظارات نامعقول استفاده‌کنندگان صورتهای مالی دانست.

حسابرسان

علتها را در بروز این فاصله دانستیم. اکنون با توجه به این علتها، با در نظر گرفتن نتایج پژوهشها، چه پیشنهاد یا پیشنهادهای مشخصی در خصوص کاهش فاصله

وجود فاصله بین انتظاراتهای

جامعه از حرفه حسابرسی

و عملکرد حسابرسان امری عادی است

لیکن باید رویکرد حسابرسان به نحوی باشد

که فاصله ایجاد شده معقول و منطقی و

در حد انتظار حسابرسان باقی بماند

وجود فاصله بین انتظار جامعه از حرفه حسابرسی و عملکرد حسابرسان، امری عادی است لیکن باید رویکرد حسابرسان به نحوی باشد که فاصله ایجاد شده، معقول و منطقی و در حد انتظار حسابرسان باقی بماند.

یکی دیگر از عوامل به‌وجود آمدن فاصله انتظار بین حسابرسان و استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، ناشی از تفاوت درک آنها از اهداف و نقش حسابرسی و نیز محدودیتهای حسابرسی است. به عبارتی بین تجربه‌های کاری و آگاهیها و کیفیت تحصیلاتی استفاده‌کنندگان با فاصله انتظار از حسابرسان رابطه غیرمستقیم وجود دارد. یعنی هرچه تجربه‌های کاری و آگاهی و کیفیت تحصیلاتی استفاده‌کنندگان پایین‌تر باشد، فاصله انتظار افزایش می‌یابد.

در محیط اقتصادی ایران در سالهای اخیر، وجود انواع تقلبها و فسادهای مالی بزرگ و انتظار جامعه از حسابرسان برای کشف و افشای این تقلبها، فاصله انتظار بین دو گروه را افزایش زیادی داده که بخشی از دلایل آن ناشی از عدم آگاهی کامل استفاده‌کنندگان از مسئولیتهای حسابرسان می‌باشد.

پژوهشهای دیگر نشان می‌دهد بین آنچه که حسابرسان در گزارش خود منعکس می‌کنند و برداشت استفاده‌کنندگان نیز تفاوت معنی‌داری وجود دارد. شاید دلیل اصلی این

انتظارها مطرح گردیده است؟

لطف الهی

برای کاهش فاصله انتظارها، مطالعه‌ها و پژوهشهای زیادی با هدف تعیین و ارزیابی میزان فاصله بین درک استفاده‌کنندگان از گزارش حسابرسی و منظور حسابرسان از آن گزارشها صورت گرفته است. یکی از نتایج این مطالعه‌ها، پیشنهاد ایجاد تغییرهایی در استانداردهای گزارشگری بوده، به نحوی که گزارش حسابرسی بتواند به‌درستی مسئولیتها، ماهیت و نتایج فعالیت حسابرسی را منعکس کند.

به‌طور مسلم وجود و تداوم فاصله انتظار از حسابرسی، موجب کاهش اعتبار و جایگاه حسابرسی‌شده و اثربخشی آن را به‌منزله یک حرفه معتبر اجتماعی، کمرنگ‌تر خواهد کرد؛ بنابراین حرفه حسابرسی همواره کاهش این فاصله را مدنظر قرار داده است. اما هرچند کاهش فاصله انتظار امکانپذیر است، لیکن حذف آن ممکن نیست. با وجود این موضوع، برخی از عواملی که می‌تواند در کاهش آن موثر باشد به‌شرح زیر است:

- شناخت کامل استفاده‌کنندگان صورتهای مالی از نوع فعالیت واحدهای مورد رسیدگی توسط حسابرسان،
- نظارت گسترده و هدفمند بر گزارشهای حسابرسان توسط نهادهای ناظر که نقش مهمی در افزایش کیفیت گزارشهای حسابرسی دارد. همچنین تقویت کنترل کیفیت در موسسه‌های ارائه‌کننده خدمات حسابرسی، سایر خدمات اطمینان‌بخشی و خدمات مرتبط،

- اصلاح دامنه قوانین و مقررات مرتبط با وظایف بازررس قانونی منطبق با امکانات و توانایی بازررس و دسترسی به‌شواهد و همچنین متناسب با منابع در اختیار و مبلغ جبران خدمات پرداختی به آن،

- اصلاح انتظارها فراتر از توان حسابرسان و بازرسان قانونی از طریق افزایش آگاهی عمومی،

- درج کامل مسئولیت حسابررس در قرارداد حسابرسی برای آگاهی کامل استفاده‌کنندگان از مسئولیتهای حسابرسان در حسابرسی صورتهای مالی،

- اهمیت استقلال حسابرسان در کاهش فاصله انتظار،
- آموزش استانداردهای حسابداری و حسابرسی و نیز آموزش

استفاده‌کنندگان در خصوص گزارش حسابررس،

- آگاهی بخشی استفاده‌کنندگان صورتهای مالی از اهمیت در حسابرسی و آگاهی بخشی حسابرسان در این خصوص در گزارشهای حسابرسی،
- آموزش محدودیتها و سایر شرایط مربوط به فرایند حسابرسی.

سپار

با این طیف گسترده از نیازها و از طرفی سرعت رشد نیازهای استفاده‌کنندگان، مگر این‌که به بار مسئولیتهای حسابررس اضافه کنیم. نظر شما چیست؟

لطف الهی

حرفه حسابرسی با پذیرش مسئولیت بیشتر و گسترش نقش خود و یا تقویت آموزش عمومی درباره نقش و محدودیتهای حسابرسی، می‌تواند به‌نیازهای جامعه پاسخ داده و فاصله انتظارها را کاهش دهد. رشد بی‌وقفه نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان و گرایش آن‌ها به استفاده از صورتهای مالی جهت اتخاذ تصمیمهای اقتصادی، برنامه‌ریزی و نظارت در مورد وضعیت مالی و عملکرد واحد اقتصادی، ضرورت کاهش فاصله انتظارها را ایجاب می‌کند.

سپار

این اعتقاد وجود دارد که یکی از عوامل موثر بر ایجاد انتظار در جامعه نسبت به عملکرد حسابرسان، عدم شناخت جامعه از مسئولیت حسابرسان است. نظر شما در این خصوص چیست؟

لطف الهی

به‌نظر می‌رسد مهم‌تر از ناآگاهی طیف بزرگی از استفاده‌کنندگان خدمات حسابرسی از مسئولیت حسابرسان، تفاوت دیدگاه هر یک از آنان در خصوص مسئولیتهای حسابرسان است. هرچند که این تفاوت دیدگاه بین گروه‌های مختلف استفاده‌کنندگان نیز وجود دارد.

از نظر برخی از صاحب‌نظران، حسابرسان در ارائه خدمات حسابرسی مسئولیت‌های متعددی دارند که از جمله می‌توان به رعایت استقلال در ارائه اظهار نظر حسابرسی، اطمینان بخشی در خصوص تداوم فعالیت، کشف تحریفهای بااهمیت اعم از سهوی و عمدی، کشف تقلبها، کشف موارد

رعایت نشدن قوانین و مقررات، رعایت رویه‌های یکسان و معقولانه بودن رویه‌های حسابداری، اطمینان بخشی در خصوص معاملات با اشخاص وابسته و ارزیابی ساختار کنترل‌های داخلی و گزارش نارسایی‌های آن اشاره کرد.

حسابرسی

تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابرسی به منظور کاهش فاصله انتظار جامعه از حرفه حسابرسی ناشی از عدم آگاهی از مسئولیتهای حسابرسی چه اقدامهایی صورت داده‌اند؟

لطف‌الهی

مراجع تدوین استانداردهای حسابرسی به منظور کاهش فاصله انتظارهای جامعه از حرفه حسابرسی، ناشی از عدم آگاهی از مسئولیتهای حسابرسی، استانداردهای حسابرسی متعددی از جمله استاندارد حسابرسی ۲۰۰ با عنوان اهداف کلی حسابرسی مستقل و انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی، ۲۱۰ با عنوان توافق در خصوص شرایط کار حسابرسی، ۲۴۰ با عنوان مسئولیت حسابرسی در ارتباط با تقلب در حسابرسی صورتهای مالی، ۲۵۰ با عنوان ارزیابی رعایت قوانین و مقررات در حسابرسی صورتهای مالی، ۳۱۵ با عنوان تشخیص و ارزیابی خطرهای تحریف با اهمیت از طریق شناخت واحد تجاری و محیط آن، ۳۳۰ با عنوان برخورداری حسابرسی با خطرهای ارزیابی شده، ۵۵۰ با عنوان اشخاص وابسته، ۵۷۰ با عنوان تداوم فعالیت، ۷۰۱ با عنوان اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی در گزارش حسابرسی مستقل و ۷۲۰ با عنوان مسئولیتهای حسابرسی در قبال سایر اطلاعات تدوین و در اختیار گذاشته است.

حسابرسی

برخی معتقدند مفاد قرارداد حسابرسی به اطلاع استفاده‌کنندگان برسد تا همه از مسئولیتهای دو طرف اطلاع کسب کنند. این نظر از دید شما آیا عملی است؟ ضمن این‌که تفاوت دیدگاه بسیاری در بین استفاده‌کنندگان در این خصوص وجود دارد.

لطف‌الهی

بسیاری از مسئولیتهای حسابرسان که عمده آن‌ها در قراردادهای حسابرسی نیز منعکس نمی‌گردند، به دلیل

عدم انتشار قراردادهای حسابرسی در اختیار استفاده‌کنندگان برون‌سازمانی قرار نگرفته و لازم است راهحل مناسب برای آگاهی عمومی از این مسئولیتهای انتخاب و اجرا گردد. به نظر من انتشار بخش تفصیلی مسئولیتهای حسابرسان (به عنوان ضمیمه تکمیلی قرارداد) در سایت موسسه حسابرسی بتواند نقش آگاهی بخشی خوبی از این لحاظ داشته باشد.

موضوع دوم در این زمینه تفاوت دیدگاه استفاده‌کنندگان مختلف از مسئولیتهای حسابرسان است. استفاده‌کنندگان برای اتخاذ تصمیمهای متنوع اقتصادی نیاز به اطلاعات اطمینان بخش دارند و عواملی از جمله پیچیدگیهای محیط اقتصادی، زمینه‌های فعالیت اقتصادی و انتظارات آنان از خدمات حسابرسی موجب برداشتهای متنوع آنان از مسئولیتهای حسابرسان می‌گردد.

حسابرسی

از بین استانداردهای تدوین شده جدید، کدامیک به طور مشخص در راستای کاهش فاصله انتظارها می‌باشد؟

لطف‌الهی

مراجع استانداردگذار بین‌المللی و به تبع آن کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی سازمان حسابرسی، برای نشان دادن نوع برخورد حسابرسان و روشهای انجام حسابرسی و مبانی قضاوت حسابرسان، تغییرهای زیادی در استانداردهای گزارشگری به وجود آورده‌اند که جدیدترین آن‌ها استانداردهای حسابرسی سری جدید ۷۰۰ می‌باشد که از ابتدای سال ۱۴۰۱ اجرایی گردیده است. به نظر می‌رسد تدوین استانداردهای حسابرسی جدید به‌ویژه استاندارد ۷۰۱ حسابرسی با عنوان "اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی در گزارش حسابرسی مستقل" نقش مهمی در کاهش فاصله انتظارها ایفا کند.

حسابرسی

لطفا توضیح بیشتری در خصوص این استاندارد حسابرسی ارائه کنید.

لطف‌الهی

طبق استاندارد یادشده هدف از اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی، تقویت خاصیت پیام‌رسانی گزارش حسابرسان از طریق شفاف‌سازی بیشتر کار حسابرسی انجام شده است. اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی، اطلاعات بیشتری را

لطف‌الهی

در حال حاضر حساب‌رسان در گزارش حسابرسی خود و در بخش مسئولیت حسابرس و بازررس قانونی توضیح مختصری در خصوص حسابرسی انجام شده ارائه می‌کنند، که اهم آن به شرح زیر است:

- اظهارنظر نسبت به صورتهای مالی بر اساس حسابرسی انجام شده طبق استانداردهای حسابرسی.
- رعایت الزامهای آیین رفتار حرفه‌ای.
- کسب اطمینان معقول از نبود تحریف بااهمیت در صورتهای مالی از طریق برنامه‌ریزی و اجرای مناسب حسابرسی.
- اجرای روشهایی برای کسب شواهد حسابرسی درباره مبالغ و دیگر اطلاعات افشا شده در صورتهای مالی.
- ارزیابی خطرهای تحریف بااهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه در صورتهای مالی.
- بررسی کنترل‌های داخلی مربوط به تهیه و ارائه صورتهای مالی به منظور طراحی روشهای حسابرسی مناسب شرایط موجود، و نه به قصد اظهارنظر نسبت به اثربخشی کنترل‌های داخلی واحد تجاری.
- ارزیابی مناسب بودن رویه‌های حسابداری استفاده شده و معقول بودن برآوردهای حسابداری انجام شده توسط هیئت مدیره.
- ارزیابی کلیت ارائه صورتهای مالی.

سپار

اگر این‌گونه است، چرا همچنان فاصله انتظارات باقی است؟

لطف‌الهی

علیرغم ارائه اطلاعات فوق، به دلایل مختلف از جمله عدم آشنایی استفاده‌کنندگان با مبانی و مفاهیم استانداردهای حسابرسی و حسابداری و اصطلاحهای تخصصی به کار رفته، از جمله عباراتی مانند "کنترل‌های داخلی"، "برآوردهای حسابداری" و "کلیت ارائه صورتهای مالی" موجب بقای فاصله انتظاری جامعه می‌گردد.

هرچند افشای روشهای انجام حسابرسی توسط حساب‌رسان و بیان صریح مبانی قضاوت حسابرس، موجب طولانی شدن و طولانی شدن گزارش می‌گردد

تغییرهای استانداردهای

حسابرسی سری ۷۰۰

آغاز راه برای آگاهی استفاده‌کنندگان

از نحوه رسیدگی و روشهای مورد استفاده

حساب‌رسان است

انشاء از سال جاری نتایج به‌کارگیری

استانداردهای جدید را

در گزارشهای صادره، شاهد خواهیم بود

برای استفاده‌کنندگان مورد نظر صورتهای مالی (از این پس، استفاده‌کنندگان موردنظر) فراهم می‌آورد تا به این وسیله، به آنان در شناخت مسایلی که به قضاوت حرفه‌ای حسابرس در حسابرسی صورتهای مالی دوره جاری، دارای بیشترین اهمیت بوده‌اند، کمک کند. افزون بر این، اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی می‌تواند به استفاده‌کنندگان مورد نظر در شناخت واحد تجاری و حوزه‌های مستلزم قضاوتهای عمده مدیران اجرایی در صورتهای مالی حسابرسی شده کمک کند.

تغییرهای استانداردهای حسابرسی سری ۷۰۰، آغاز راه برای آگاهی استفاده‌کنندگان از نحوه رسیدگی و روشهای مورد استفاده حساب‌رسان است و انشاء از سال جاری نتایج به‌کارگیری استانداردهای جدید را در گزارشهای صادره، شاهد خواهیم بود.

سپار

آیا گزارش حسابرس تصویر روشنی از روشهای انجام

حسابرسی و چگونگی رسیدن به قضاوت حسابرس را

ارایه می‌دهد؟

و محیط اقتصادی بنگاه‌های اقتصادی، به‌طور عمده در حد انتظار نبوده و از طرف دیگر حسابرسان نیز در گزارش‌های صادره خود اطلاعات مفیدتر و کاملتری برای جبران این نقیصه ارائه نمی‌کنند. به‌موارد فوق، قصد و هدف اکثر مدیران بنگاه‌های اقتصادی برای ارائه حداقل افشاها را نیز می‌توان افزود.

سباز

به‌عنوان راهکار، "گسترش مسئولیتهای حسابرس و افزایش استقلال حسابرس" را چه میزان عملی و در کاهش فاصله انتظارها موثر می‌دانید؟ مستندات پژوهشی قابل ذکر اگر وجود دارد بیان کنید.

لطف‌الهی

حسابرسی یک حرفه اجتماعی است و حسابرس نیز باید پاسخگوی گزارش خود باشد تا بتواند اعتماد جامعه را جلب نماید. در استانداردهای حسابرسی به‌طور گسترده مسئولیتهای حسابرسان تصریح گردیده و در حال حاضر نیز با گسترش و تنوع فعالیتهای واحدهای مورد رسیدگی حسابرسان، این مسئولیتهای نیز قابل تعدیل می‌باشد و تجدیدنظر در استانداردهای حسابرسی عمدتاً این موضوع را پوشش می‌دهد.

نتیجه پژوهشی که بنی‌مهد و درویش (۱۳۹۵) با عنوان اعتماد اجتماعی و نگرش حسابرسان درباره استقلال انجام دادند، این است که اعتماد اجتماعی یک عامل مهم و اثرگذار در نگرش حسابرسان در باره رعایت استقلال است.

به‌نظر من کلیدواژه انجام حسابرسی با کیفیت که موجب جلب اعتماد عمومی می‌گردد، "استقلال حسابرسان" است و هر چقدر در جهت افزایش استقلال حسابرسان تلاش گردد و استاندارد و مقررات وضع شود، به‌همان میزان فاصله انتظار کاهش می‌یابد.

سباز

توسعه ارتباطهای حسابرس با ذینفعان را به‌عنوان یک راهکار، چه میزان عملی و در کاهش فاصله انتظار موثر می‌دانید؟

لطف‌الهی

همانطوری که بیان شد یکی از عوامل مهم و موثر در ایجاد فاصله انتظاری، عدم درک مفاهیم حسابرسی توسط

هرچه تجربه‌های کاری و

آگاهی و کیفیت تحصیلاتی

استفاده‌کنندگان پایین تر باشد

فاصله انتظارها افزایش می‌یابد

به‌طور مسلم وجود و تداوم

فاصله انتظار از حسابرسی،

موجب کاهش اعتبار و

جایگاه حسابرسی شده و

اثر بخشی آن را به‌منزله

یک حرفه معتبر اجتماعی

کمرنگ تر خواهد کرد

لیکن باید راهکار مشخصی برای ایجاد تعادل در این زمینه پیدا شود.

سباز

پیشتر به این اشاره شد که فاصله انتظارها در بیشتر موارد ناشی از عدم شناخت از نقش و مسئولیتهای حسابرسان است. لطفاً راهکارها برای حل این عدم شناخت را ذکر کنید؟ نقش حسابرسان در آگاه کردن استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی از مسئولیتهای حسابرس چیست؟

لطف‌الهی

همانگونه که در پاسخ سؤوالهای قبلی عنوان گردید این عدم شناخت مربوط به هر دو ذینفع گزارش‌های حسابرسی است. از یک طرف میزان آگاهی استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی نسبت به استانداردهای حسابرسی و محدودیتهای حسابرسان

هزینه کسب و کار و کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران را به وجود آورده است. لذا برای این که حسابرسان بتوانند به نحو موثری موارد مربوط به تقلب را ردیابی کنند، باید مهارت‌های اساسی حسابداری در حوزه حقوقی را به عملکرد حسابرسی خود اضافه کنند.

در برخی موارد انتظارها از حسابرس، معادل کشف تقلب و گزارش تمامی عدم رعایت‌های قوانین و مقررات در صورت‌های مالی و حتی کل شرکت و همچنین بررسی صرفه و صلاح تمام تصمیم‌های مدیریتی است. به همین دلیل است که دولتمردان به عنوان یکی از اعضای جامعه در مواجهه با تقلب و فساد مالی در اولین عکس العمل می‌پرسند که "حسابرسان کجا بودند". این انتظارها با امکانات و وظایف حسابرس مستقل و بازرس قانونی به طور کامل انطباق ندارد.

سپاس

به عنوان آخرین پرسش، آیا در فاصله انتظارها از حسابرسی به عنوان تهدیدی برای حرفه، فرصتی که بتواند موجب بهبود عمل حسابرس و در نتیجه گزارش حسابرسی شود، دیده می‌شود؟

لطف الهی

کاهش فاصله انتظارهای عمومی به منزله بهبود سطح اعتماد استفاده‌کنندگان به گزارش‌های حسابرسی و در نهایت موجب بهبود کیفیت حسابرسی و ارتقای مشروعیت اجتماعی حسابرسان خواهد شد. تلاش حسابرسان برای از بین بردن عواملی که نتیجه آن‌ها افزایش فاصله انتظارها است، موجب افزایش اعتماد عمومی و افزایش کیفیت حسابرسی می‌شوند. تلاش حسابرسان برای کاهش فاصله انتظارها موجب خواهد شد که استفاده‌کنندگان، گزارش حسابرسی را عامل ایجاد اطمینان (البته نه به صورت مطلق) در مورد ارائه اطلاعات توسط مدیریت تلقی کنند.

سپاس

هدف حسابرس این است که با نشر دیدگاه صاحبان اندیشه و تجربه، حرفه حسابرسی با پویایی هرچه بیشتر بتواند اعتماد جامعه را جلب و بهبود ببخشد. از این که در این فرصت با مخاطبان حسابرس به بیان دیدگاه‌های حرفه‌ای پرداختید از شما بسیار سپاسگزاریم.

استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی است. به منظور کاهش این شکاف و فاصله، ایجاد ارتباط و تعامل بین حسابرسان و استفاده‌کنندگان می‌تواند نقش موثری ایفا کند. ارتباط رودروی سرمایه‌گذاران با حسابرسان در مجامع می‌تواند اطلاعات بیشتری را در خصوص استانداردها، وظایف و نقش حسابرسان در اختیار آنان قرار دهد. تسهیلات‌دهندگان و دستگاه‌های دولتی با انجام مکاتبات و استعلام‌های مختلف اطلاعات تکمیلی خود را از حسابرسان کسب می‌کنند. برگزاری همایش‌ها و جلسه‌های متعدد و یا انتشار مجلات تخصصی و بیان نقطه نظرهای استفاده‌کنندگان و حسابرسان در آن نیز ابزاری برای کاهش فاصله انتظارها است.

سپاس

با این که در قرارداد حسابرسی حدود مسئولیت حسابرس مشخص می‌گردد، لیکن این انتظارها کاهش پیدا نمی‌کند. به نظر شما به منظور کاهش این فاصله انتظارها آیا نیاز است تا تعهدهای مورد پذیرش حسابرس ذکر شده در قرارداد به اطلاع طیف وسیع استفاده‌کنندگان از اطلاعات حسابرسی شده برسد؟

لطف الهی

همان گونه که قبل از این عنوان گردید تنها بخشی از مسئولیتهای عمده حسابرسان در قبال واحد مورد رسیدگی و سایر استفاده‌کنندگان در قراردادهای حسابرسی درج می‌گردد. به نظر می‌رسد اگر تمام مسئولیتهای حسابرسان در سایت رسمی آنان منعکس و در دسترس عموم قرار گیرد و در قراردادهای حسابرسی آدرس سایت مورد نظر درج گردد، آثار مثبتی در بر خواهد داشت.

سپاس

دیدگاهی گسترده در جامعه وجود دارد و آن این که کشف تقلب را از جمله مسئولیتهای حسابرس می‌دانند. این طرز تفکر را چگونه تحلیل می‌کنید؟

لطف الهی

وضعیت فعلی اقتصاد کشور و بروز فسادهای بزرگ، فاصله انتظارها در حوزه ردیابی تقلب را افزایش داده است. عدم کشف تقلب و سوءاستفاده‌های مالی در گزارش‌ها و صورتهای مالی موجبات عدم اعتمادپذیری صورتهای مالی و افزایش ریسک و